

УДК 373.018.43.016:028]:004.9

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-15\(33\)-514-524](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-15(33)-514-524)

Сухопара Ірина Геннадіївна кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри початкової освіти, Київський університет імені Бориса Грінченка, вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, м. Київ, 04053, тел.: (044) 295-59-35, <https://orsid.org/0000-0001-6330-7825>

Дереза Марина Русланівна магістрант факультету педагогічної освіти, Київський університет імені Бориса Грінченка, вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, м. Київ, 04053, тел.: (044) 295-59-35

ДИСТАНЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ УРОКІВ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Анотація. Сучасний розвиток науки, поширення інноваційних технологій, швидке оновлення інформації, вільний обмін знаннями вплинули на зміст та організацію освітнього процесу. Умови пандемії коронавірусу, повномасштабної війни в Україні викликали необхідність впровадження дистанційної форми навчання. Дистанційне навчання розглядається як форма освітнього процесу, який відбувається віддалено в просторі або часі за допомогою комп'ютерних, цифрових, інформаційних, комунікаційних технологій. В початковій школі дистанційна форма навчання має свої особливості: просторова або часова віддаленість учителя та учнів, яка впливає на увагу, сприймання, емоційний стан молодших школярів; аудіо-візуальний контакт, який може втрачатися через технічні проблеми учасників освітнього процесу; невідповідність дітей молодшого шкільного віку до самостійної, індивідуальної роботи; обмеженість часу проведення навчального заняття, перебування за екраном електронного пристрою відповідно до санітарно-гігієнічних вимог. Дистанційний урок літературного читання, завданнями якого є: формування повноцінної навички читання; ознайомлення з творами дитячої літератури різної тематики та жанрів; формування умінь опрацьовувати тексти різних видів і джерела інформації; розвиток образного, критичного, логічного мислення і мовлення; розвиток уяви, здатності виявляти себе у різних видах літературно-творчої діяльності за допомогою творів літератури, мистецтва, театралізації, гри потребує відповідних інструментів для проведення. Вибір дистанційного інструментарію як сукупності механізмів, пристроїв (персональний комп'ютер, ноутбук, планшет, мобільний телефон, смартфон, айфон), цифрових технологій (онлайн-платформи, електронні ресурси) за допомогою яких здійснюється освітній процес у віддаленому просторі, часі через опосередковану взаємодію

учасників в освітньому інформаційно-комунікаційному середовищі залежить від умов проведення уроку, технічних можливостей навчального закладу, молодших школярів, компетентності вчителя, мети, завдань і форми уроку.

Ключові слова: дистанційне навчання, дистанційний інструментарій, цифрові технології, урок літературного читання, початкова школа.

Sukhopara Iryna Gennadiyevna PhD in Pedagogic sciences, Senior Lecturer at the Department of Elementary Education, Borys Grinchenko Kyiv University, Bulyvarno-Kudryavsky St., 18/2, Kyiv, 04053, tel.: (044) 295-59-35, <https://orsid.org/0000-0001-6330-7825>

Dereza Maryna Ruslanivna Graduate student, Borys Grinchenko Kyiv University, Bulyvarno-Kudryavsky St., 18/2, Kyiv, 04053, tel.: (044) 295-59-35

DISTANCE TOOLKIT FOR LITERARY READING LESSONS IN PRIMARY SCHOOL

Abstract. The modern development of science, the spread of innovative technologies, the rapid updating of information, the free exchange of knowledge have influenced the content and organization of the educational process. The conditions of the coronavirus pandemic and the full-scale war in Ukraine necessitated the introduction of distance education. Distance learning is considered as a form of educational process that takes place remotely in space or time with the help of computer, digital, information and communication technologies. In elementary school, distance education has its own characteristics: spatial or temporal distance between the teacher and students, which affects the attention, perception, and emotional state of younger students; audio-visual contact, which may be lost due to technical problems of participants in the educational process; unpreparedness of children of primary school age for independent, individual work; limitation of the time of the educational session, staying in front of the screen of the electronic device in accordance with sanitary and hygienic requirements. Distance lesson of literary reading, the tasks of which are: formation of full-fledged reading skills; familiarization with works of children's literature of various topics and genres; formation of skills to process texts of various types and sources of information; development of figurative, critical, logical thinking and speech; the development of imagination, the ability to express oneself in various types of literary and creative activity with the help of works of literature, art, theatricalization, games requires appropriate tools for implementation. The choice of remote tools as a set of mechanisms, devices (personal computer, laptop, tablet, mobile phone, smartphone, iPhone), digital technologies (online platforms, electronic resources) with the help of which the educational process is carried out in remote space and time through mediated interaction of participants in the educational information and

communication environment depends on the conditions of the lesson, the technical capabilities of the educational institution, younger students, the competence of the teacher, the purpose, tasks and form of the lesson.

Keywords: Keywords: distance learning, distance tools, digital technologies, literary reading lesson, primary school.

Постановка проблеми. Сучасний розвиток науки, поширення інноваційних технологій, швидке оновлення інформації, вільний обмін знаннями вплинули на зміст та організацію освітнього процесу. Умови пандемії коронавірусу, повномасштабної війни в Україні спричинили необхідність адаптації системи освіти до нових викликів, реалій життя, викликали необхідність впровадження дистанційної форми навчання. Дистанційне навчання стимулювало швидке опанування цифровими технологіями, пошук нових форм і методів організації освітнього процесу, розробку необхідного інструментарію навчання в цифровому середовищі. Особливості дистанційного формату навчання викликали зміни щодо вимог, завдань, методики проведення уроків на відстані у початковій школі. Дистанційні уроки літературного читання мають свою специфіку і потребують відповідної організації та доцільного добору дистанційного інструментарію, який дозволить формувати читацьку, комунікативну компетентність, збагачувати емоційно-чуттєвий досвід, розвивати образне і критичне мислення, творчі здібності молодших школярів. Актуальною постає проблема впровадження та розробки, оптимального добору дистанційного інструментарію, який зробить урок літературного читання динамічним, пізнавальним, цікавим, захоплюючим, розвивальним, емоційним для молодших школярів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та методологічні питання суті дистанційного навчання представлені в напрацюваннях зарубіжних учених Р. Делінга, Г. Рамбле і вітчизняних дослідників В. Бикова, Н. Буркіна, Р. Гуревича, В. Лапінського, Н. Морзе, С. Сисоєвої, О. Співаковського, Н. Опушко, Г. Охотника, які трактують його як спосіб отримання освіти з використанням сучасних інформаційних технологій. Психологічні основи дистанційного навчання розглянуті в роботах М. Смульсона, Ю. Машбиця, М. Жалдака, Ю. Ільїна, О. Комісарової та інших. Методичні аспекти організації дистанційного навчання висвітлено в напрацюваннях С. Антощук, В. Гравіта, Ю. Жука, О. Муковіза, Б. Шуневича. Застосування дистанційного інструментарію в освітньому процесі початкової школи висвітлені в розвідках М. Гладун, А. Лотоцької, О. Пасічник, Л. Ройко, А. Шевченка, О. Шкуренко та інших.

Теоретичні та методичні проблеми вивчення мовно-літературної освітньої галузі і зокрема уроків літературного читання представлені в дослідженнях О. Вашуленко, А. Каніщенко, В. Науменко, В. Мартиненко,

А. Мовчун, О. Савченко. Окремі питання методики впровадження дистанційної форми навчання на уроках літературного читання у початковій школі описані в публікаціях Н. Дмитренко, О. Столярчук, М. Федорець (формування комунікативної компетентності), О. Пономаренко (формування читацького інтересу), С. Дячок (формування читацької грамотності), В. Вітюк, К. Зуйко (використання мультимедійних презентацій), А. Мартинець, С. Тимків на уроках літератури. Проте недостатньо представлені дистанційні інструменти для проведення уроків літературного читання, які мають свою специфіку в початковій школі.

Мета статті – дослідження та обґрунтування педагогічної доцільності дистанційного інструментарію для проведення уроків літературного читання в початковій школі.

Виклад основного матеріалу. Термін «дистанційне навчання» («distance learning») походить від англійського слова «distange», що в перекладі означає відстань і відображає всю сутність терміну – навчання на відстані. За визначенням енциклопедії Вікіпедія, дистанційне навчання – сукупність інформаційних технологій і методик викладання, які передбачають здобуття освіти без фізичної присутності здобувачів у навчальному закладі (Вікіпедія) [1]. В державних документах Міністерства освіти і науки України дистанційне навчання розглядають як організацію освітнього процесу (за дистанційною формою здобуття освіти або шляхом використання технологій дистанційного навчання в різних формах здобуття освіти) в умовах віддаленості один від одного його учасників та їх, як правило, опосередкованої взаємодії в освітньому середовищі, яке функціонує на базі сучасних освітніх, інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій (Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти) [2]. Науковці подають розуміння категорії «дистанційне навчання» як: продуктивної форми навчання, при якій використовуються традиційні та специфічні методи, засоби та форми навчання, засновані на комп'ютерних та телекомунікаційних технологіях» [3, с. 8]; форми навчання, що передбачає таку організацію освітнього процесу, за якої більшість педагогічних заходів і процедур здійснюється з використанням сучасних інформаційних і комунікаційних технологій за умови територіальної відокремленості викладача і студента/слухача [4, с. 11]; форму організації і реалізації навчально-виховного процесу, за якою його учасники (об'єкт і суб'єкт навчання) здійснюють навчальну взаємодію принципово і переважно екстериторіально (тобто, на відстані, яка не дозволяє і не передбачає безпосередню навчальну взаємодію учасників вічна-віч, інакше, коли учасники територіально знаходяться поза межами можливої безпосередньої навчальної взаємодії і коли у процесі навчання їх особиста присутність у певних навчальних приміщеннях навчального закладу не є обов'язковою) [5, с. 8-9]. Як бачимо погляди різних дослідників щодо розуміння поняття спільні щодо визначення дистанційного навчання як форми

освітнього процесу, який відбувається віддалено в просторі або часі за допомогою комп'ютерних, цифрових, інформаційних, комунікаційних технологій. Таке розуміння дистанційного навчання відповідає баченню суті нашої наукової розвідки.

Особливостями такої форми навчання в початковій школі є: просторова або часова віддаленість учителя та учнів, яка впливає на увагу, сприймання, емоційний стан молодших школярів; аудіо-візуальний контакт, який може втрачатися через технічні проблеми учасників освітнього процесу; невідповідність дітей молодшого шкільного віку до самостійної, індивідуальної роботи; обмеженість часу проведення навчального заняття, перебування за екраном електронного пристрою відповідно до санітарно-гігієнічних вимог. Дистанційне навчання відповідно до способу поширення навчального контенту може відбуватися в: синхронному (коли учасники освітнього процесу одночасно перебувають в електронному освітньому середовищі в реальному часі), асинхронному (коли взаємодія між учасниками освітнього процесу відбувається із затримкою у часі) і змішаному (взаємодія між учителем і учнем відбувається і одночасно, і може бути з затримкою) режимах. Різні режими проведення освітнього процесу на відстані вимагають застосування відповідного дистанційного інструментарію для навчання.

Основною формою дистанційного навчання в початковій школі є урок. До проведення таких уроків є у початковій школі висуваються певні санітарно-гігієнічні вимоги [2]:

безперервна тривалість навчальної діяльності з технічними засобами навчання не більше 15 хвилин для учнів 3-4 класів;

тривалість уроку може бути 20 хвилин (якщо в розкладі 4 уроки), 30 хвилин (якщо 3 уроки) і 45 (якщо 2 уроки);

наявність вправи для очей;

рухова активність учнів.

Дистанційний урок літературного читання розуміємо як форму організації освітнього процесу з вивчення мовно-літературної освітньої галузі (літературне читання) в 3-4 класах, що відбувається віддалено (на відстані) за допомогою сучасних цифрових технологій з метою формування читацької компетентності молодших школярів. Метою вивчення курсу «Літературне читання» в 3-4 класах відповідно до вимог Державного стандарту початкової освіти, Типових освітніх програм для початкової школи (О. Савченко, Р. Шиян) [6, 7, 8] є: розвиток особистості засобами різних видів читацької діяльності; формування читацької, комунікативної та інших ключових компетентностей; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду; розвиток образного, критичного, логічного мислення і літературно-творчих здібностей молодших школярів. Завданнями уроків літературного читання є: формування повноцінної навички читання; ознайомлення з творами дитячої літератури різної тематики та жанрів; формування умінь опрацьовувати тексти різних

видів і джерела інформації; розвиток образного, критичного, логічного мислення і мовлення; розвиток уяви, здатності виявляти себе у різних видах літературно-творчої діяльності за допомогою творів літератури, мистецтва, театралізації, гри. Дистанційний урок літературного читання може проходити у формі вікторини, конкурсу, квесту, подорожі, турніру читачів, дискусії, інтерв'ю, онлайн-театралізації, створення буктрейлерів, аукціону, гри [7, 8].

Відповідно до мети, завдань, теми і форми проведення уроку вчитель добирає різний дистанційний інструментарій. Дистанційний інструментарій розуміємо як сукупність механізмів, пристроїв (персональний комп'ютер, ноутбук, планшет, мобільний телефон, смартфон, айфон), цифрових технологій (онлайн-платформи, електронні ресурси) за допомогою яких здійснюється освітній процес у віддаленому просторі, часі через опосередковану взаємодію учасників в освітньому інформаційно-комунікаційному середовищі.

В сучасній українській початковій школі існують різні режими і форми організації освітнього процесу, які залежать від умов безпечної роботи, технічних можливостей навчального закладу, школярів і вчителів. Тож урок літературного читання може проводитися в синхронному (одночасна участь учителя та учнів в освітньому процесі в реальному часі, зв'язок усіх учасників), асинхронному (не одночасна участь учителя та учнів), змішаному (поєднання синхронної та асинхронної форми) режимі. Відповідно до способу поширення навчального контенту добирається різний дистанційний інструментарій.

Асинхронна форма проведення уроку не передбачає одночасної присутності педагога і школярів у реальному часі, тому урок будується як система завдань для учнів, які потрібно виконати (переглянути відеоурок, мультимедійну презентацію, прослухати аудіозапис художнього твору, дати відповіді на запитання, скласти план до прочитаного твору, підготувати переказ, виконати завдання в робочому зошиті, на онлайн-ресурсах та інше). Перевагами такого уроку є те, що школярі можуть навчатися і виконувати завдання в зручній для них час, умовах і власному темпі засвоєння матеріалу, а як недолік варто відмітити недостатню самостійність, організованість, концентрацію уваги молодших школярів. Для асинхронного режиму проведення уроку доцільним буде застосування таких інструментів дистанційної роботи, як:

відеоурок – завчасно підготовлений урок літературного читання записаний на відео за допомогою електронних ресурсів YouTube, Vimeo, Panopto;

платформа Google Classroom – сервіс для створення електронного класу де будуть навчатися школярі, де є можливість розміщувати твори для ознайомлення, завдання для виконання, оцінювати їх, писати коментарі, встановлювати терміни, організовувати обговорення щодо прочитаного, спілкуватися вчителю з учнями;

віртуальні дошки (Padlet, Lino it, Jamboard, Reddit, Discourse, miro та інших) – для обміну ідеями, обговорення питань, проблем, висловлення думок, прикріплення виконаних завдань;

електронна пошта (Gmail, Outlook, Yahoo Mail) – для надсилання учням матеріалів до уроку, завдань для виконання, інструкцій щодо самостійної роботи;

Google Диск – для надсилання матеріалів для ознайомлення, вивчення, читання художніх, науково-популярних творів, медіатекстів, запитань, вправ, завдань;

соціальні мережі, месенджери (Facebook, Viber, Telegram) – для організації уроку через передачу повідомлень учням та їх батькам, надсилання завдань, інструкцій щодо їх виконання учнями, миттєвих повідомлень, спілкування.

В практиці роботи початкової школи вчителі частіше користуються синхронним режимом організації уроку літературного читання, який проводиться за допомогою: платформ для проведення відеоконференцій Zoom, Google Meet, Cisco WebEx, Microsoft Teams, WebTutor, Claroline, Dokeos, LAMS, OLAT, OpenACS, Sakai, віртуального класу Blackboard, Collaborate, Adobe Connect, BigBlueButton і проведення спілкування в реальному часі через месенджери Viber, Messenger, Telegram, WhatsApp, електронну пошту Gmail.

Платформи Zoom, Google Meet, Cisco WebEx, Microsoft Teams, Skype оптимально підходять для проведення уроку літературного читання в режимі реального часу. Їх перевага в тому, що вчитель і учні можуть збиратися в одному віртуальному просторі в реальному часі, бачити один одного, спілкуватися, підтримуючи аудіо-візуальний контакт. Школярі можуть підносити електронну руку, коли хочуть дати відповідь, за допомогою чату – висловити власну думку, враження, надати посилання для перегляду, прослуховування матеріалів уроку. Педагог і здобувачі освіти можуть показати реакцію, власні враження за допомогою смайлів, значків на нижній панелі, надіслати повідомлення або коротку відповідь у чат. Вчитель може демонструвати презентації, відеофрагменти, підготовлені матеріали на екрані, що допомагає візуалізувати освітній процес, зробити урок більш яскравим, захоплюючим. Платформи мають доступ до інтерактивної дошки, яку можна демонструвати учням, робити помітки, зазначати важливі ідеї, думки, поняття, знайомити з невідомими словами, скласти характеристики персонажів твору, демонструвати графічні організатори. Вчитель може проводити запис уроку і надавати доступ для його перегляду учням, які не змогли долучитися в зазначений час.

Охарактеризуємо дистанційний інструментарій відповідно до завдань уроку літературного читання.

Для сприймання і розуміння прочитаного твору доцільно обрати такі дистанційні інструменти, як:

Power Point, Power Prezi, Visage, Canva, Crello, Sway – для створення мультимедійних презентацій, які візуалізують представлену інформацію за

допомогою картинок, малюнків, ілюстрацій, фото, аудіо і відеоматеріалами, що відповідає потребам та інтересам дитини, робить процес сприймання інформації доступним, яскравим, динамічним;

YouToub – платформа, на якій розміщується матеріали, які можна використовувати для ознайомлення з твором, прослухавши аудіозапис, з біографією письменника, фрагментом мультфільму, фільму, щоб зацікавити учнів, переглянути буктрейлер до твору;

Kahoot! – сервіс для створення швидкого опитування, онлайн вікторин, тестів. Учитель може створювати запитання, використовуючи малюнки, ілюстрації до твору, відеофрагменти фільмів або мультфільмів. Запитання може мати два, чотири варіанти відповідей серед яких будуть і правильні, і неправильні. Процес опитування вчитель виводить на екран, де учні бачать результат і можуть позмагатися, хто швидше дасть правильну відповідь, що викликає зацікавленість молодших школярів, робить урок динамічним, яскравим;

Survey – ресурс для опитування;

LearningApps – платформа для створення інтерактивних завдань. Завдання типу: «знайди пару» для пояснення незнайомих слів, для встановлення фраз, висловів, вчинків персонажів, засобів художньої виразності; «класифікація» для визначення характеристик персонажів твору; «числова пряма», «просте упорядкування» для встановлення послідовності подій у творі; «вільна текстова відповідь» для висловлення ставлення до героїв твору, їх вчинків; «вікторина», «заповни пропуски» для усвідомлення прочитаного, встановлення причин і наслідків подій; «таблиця відповідностей», «заповнити таблицю» для визначення характеристик персонажів, їх вчинків, наслідків, порівняння подій, вчинків героїв, творів, жанрів; «кросворд».

Для аналізу художнього твору, визначення жанру, основної думки, персонажів твору, їх характеристики, послідовності подій, ставлення автора до описаних подій, персонажів, їх вчинків варто скористатися дистанційними інструментами:

віртуальні дошки (Padlet, Lino it, Jamboard, Reddit, Discourse, miro та інших) – для висловлення власних думок, вражень, обговорень щодо прочитаного; створення логічних ланцюжків подій, що відбуваються у творі; для виставки малюнків, ілюстрацій щодо прочитаного твору; представлення творчих робіт, проєктів, досліджень; як графічні організатори для аналізу художнього твору;

віртуальна дошка відеовідповідей Flipgrid – для запису учнями коротких відео з відповідями, виразним читанням вірша або фрагменту твору, коротким повідомленням про автора, які школярі записують і прикріплюють для перегляду однокласниками, вчителем;

mindmeister, Draw.uo, canva, XMind – сервіси для створення ментальних карт, які відображають логіку, послідовність і взаємозв'язок подій, що відбуваються в творі, дають можливість осмислити причини, наслідки, взаємозв'язок подій, фактів, вчинків персонажів твору, систематизувати, узагальнити важливу інформацію, виділити головне, створювати план, модель твору;

Renderforest, Live work sheets, H5P – електронні робочі зошити, де можна створювати сторінки з завданнями для учнів, доповнювати ілюстраціями з твору, малюнками, запитаннями для самостійної роботи учнів або для виконання під час уроку літературного читання;

Word Art, Quizlet, quizizz – сервіси для створення різноманітних вправ, завдань, вікторин, кросвордів для учнів;

Piktochart – ресурс, який за допомогою шаблонів дозволяє створювати інфографіку для підтвердження, ілюстрування власної думки.

Для творчої роботи молодших школярів щодо прочитаного можна рекомендувати дистанційні інструменти:

Renderforest, Powtoon, Pixton, Scratch, GoAnimate, SparkolPro, Write Comic, Storyboardthat – платформи, які дозволяють молодшим школярам самостійно створювати відеоролики, комікси, мультфільми, змінюючи кінцівку твору, замінюючи персонажів, перемішуючи їх в інший час, простір, твір; створювати буктрейлери – короткі відеоролики за мотивами сюжету твору;

Ourboox, Creator – сервіси для створення власних книжок, де можна вигадати час, героїв, сюжет, фрази, ілюструвати власну книжку і показати друзям.

Для формування стійкої мотивації до читання, читацького інтересу, розширення кола читання молодших школярів, вмінь самостійної роботи з твором через ознайомлення учнів із художніми творами можна порадити:

мобільний додаток Bookmate, який дає можливість знаходити книгу за власними вподобаннями, читати книжки різних жанрів різними мовами, обговорювати їх, ділитися враженням із друзями, обирати книгу за порадою ровесників;

соціальна мережа Goodreads дозволяє вести облік прочитаних книжок, залишати відгук, ділитися враженнями з друзями, що можна використовувати як щоденник читача. Учень-читач може мати власну сторінку, де зазначатиме прогрес читання, книжки, свої враження, терміни прочитання, що допоможе формувати звичку читання, коло інтересів, самостійність і відповідальність;

сайти дитячої літератури – «Книги для дітей» (childbooks.bloks.ua/html), «Весела абетка» (abetka.ukrlife.org), «Світ дитини» (abetka-logopedka.org), «Українська казка» (kazka.in.ua), «Дитяча література» (ae-lib.org.ua/litchild.htm), «Левко» (levko.info), «Країна міркувань» (mysl.lviv.ua), «Петрик» (petryk.com.ua) та інші.

В 3-4 класах доцільною формою проведення дистанційного уроку літературного читання є модель «Перевернутий клас», коли молодші школярі самостійно знайомляться з художнім твором або прослуховують аудіозапис правильного, виразного читання, відповідають на запитання щодо розуміння, усвідомлення прочитаного, виконують завдання в робочому друкованому або електронному зошиті, а під час онлайн-уроку діляться враженнями, висловлюють власну думку, ставлення до прочитаного, вчинків персонажів твору, обговорюють проблемні запитання, виконують дослідницькі, творчі завдання, представляють власні проекти, творчі роботи, мультимедійні продукти.

Висновки. Дистанційне навчання стало особливо затребуваним під час пандемії та не втратило своєї необхідності в умовах воєнного стану в Україні. Дистанційне навчання розуміється як форма освітнього процесу, який відбувається віддалено в просторі або часі за допомогою комп'ютерних, цифрових, інформаційних, комунікаційних технологій. Урок літературного читання має свої особливості організації і проведення в початковій школі, що вимагає добору оптимальних форм, методів, засобів для проведення в дистанційному режимі. Дистанційний інструментарій розуміємо як сукупність механізмів, пристроїв (персональний комп'ютер, ноутбук, планшет, мобільний телефон, смартфон, айфон), цифрових технологій (онлайн-платформи, електронні ресурси) за допомогою яких здійснюється освітній процес у віддаленому просторі, часі через опосередковану взаємодію учасників в освітньому інформаційно-комунікаційному середовищі. Для уроків літературного читання використовують дистанційний інструментарій для синхронного, асинхронного і змішаного режиму проведення. Добір дистанційних інструментів залежить від умов проведення уроку, технічних можливостей навчального закладу, молодших школярів, компетентності вчителя, мети, завдань і форми уроку. Перспективи подальших наукових досліджень вбачаємо в розробці дидактичних і методичних матеріалів для дистанційного уроку літературного читання в початковій школі.

Література:

1. Дистанційне навчання. *Вікіпедія: вільна енциклопедія*. Retrieved from https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%94%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B5_%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%11D0%BD%D0%BD%D1%8F (дата звернення: 15.11.2023).
2. Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти. Наказ Міністерства освіти і науки України № 1115 від 08.09.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0941-20#Text> (дата звернення: 15.11.2023).
3. Муковіз О.П. Основи дистанційного навчання в початковій освіті: навчально-методичний посібник. Умань: Візаві, 2018. 128 с.
4. Антошук С.В., Гравіт В.О. Основи організації дистанційного навчання в післядипломній педагогічній освіті: наук. посіб. Суми: НІКО, 2015. 180 с.
5. Биков В. Ю., Кухаренко В. М., Сиротинко Н. Г. та ін. Технологія розробки дистанційного курсу: Навчальний посібник / За ред. В. Ю. Бикова та В. М. Кухаренка. К.: Міленіум, 2008. 324 с.

6. Державний стандарт початкової освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. №87. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.09.2021).

7. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 3- 4 клас. Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.3-4.Savchenko.pdf> (дата звернення: 15.11.2023).

8. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б. 3- 4 клас. Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.3-4.Shyuan.pdf> (дата звернення: 15.11.2023).

References:

1. *Distantnyne navchannya. [Distance learning]* VikiPedIya: vlna entsiklopedIya. Retrieved from https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%94%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B5_%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%11D0%BD%D0%BD%D1%8F [in Ukrainian].

2. Polozhennya pro distantnynu formu zdobuttya povnoyi zagalnoyi serednoyi osviti. [Regulations on the distance form of obtaining a complete general secondary education] (20, September 8) MInIsterstva osviti i nauki UkraYini # 1115 vId 08.09.2020. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0941-20#Text> [in Ukrainian].

3. Mukoviz, O.P. (2018). *Osnovy` dy`stancijnogo navchannya v pochatkovij osviti. [Basics of distance learning in primary education]* Uman` : Vizavi [in Ukrainian].

4. Antoshhuk, S.V, Gravit, V.O. (2015). *Osnovy` organizaciyi dy`stancijnogo navchannya v pislyady`plomnij pedagogichnij osviti. [Basics of distance learning organization in postgraduate pedagogical education]* Sumy` : NIKO [in Ukrainian].

5. By`kov, V. Yu., Kuxarenko, V. M., Sy`roty`nko, N. G. (2008). *Texnologiya rozrobky` dy`stancijnogo kursu. [Distance course development technology]* Eds. V. Yu. By`kova ta V. M. Kuxarenka. Kyiv: Milenium [in Ukrainian].

6. Derzhavny`j standart pochatkovoyi osvity` [State standard of primary education] (2018, February 21) Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny` vid 21 lyutogo 2018 r. #87 Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

7. Ty`pova osvitnya programa, rozroblena pid kerivny`cztvom Savchenko O. Ya. 3- 4 klas. [A typical educational program developed under the leadership of Savchenko O. Ya. 3-4th grade] Nakaz Ministerstva osvity` i nauky` Ukrayiny` vid 12.08.2022 # 743-22. Retrieved from <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.3-4.Savchenko.pdf> [in Ukrainian].

8. Ty`pova osvitnya programa, rozroblena pid kerivny`cztvom Shy`yana R. B. 3- 4 klas. [A typical educational program developed under the leadership of R. B. Shiyana, 3rd-4th grade.] Nakaz Ministerstva osvity` i nauky` Ukrayiny` vid 12.08.2022 # 743-22. Retrieved from <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.3-4.Shyuan.pdf> : [in Ukrainian].